

V říjnu 2011, po sedmileté rekonstrukci, slavnostně předal německý ministr obrany Thomas de Maiziére veřejnosti Vojenské historické muzeum v saské metropoli Drážďanech. Je to další významný přínos záchraně nečetných historických památek, které ve městě zbyly po masivním bombardování města na konci druhé světové války.

Předcházejícím, za zmínku zcela určitě stojícím počinem, byla rekonstrukce Frauenkirche – ojedinělého protestantského kostela čtvercového půdorysu. Frauenkirche je obrovskou turistickou atrakcí a za pět let od rekonstrukce jej navštívilo přes 10 milionů návštěvníků z celého světa. Spíše než o rekonstrukci však musíme mluvit o stavbě repliky, jelikož byl kostel téměř celý zničený. Jako bájný pták Fénix však povstal ze svého popela v nové kráse. Jeho znovuvybudování provázela debata o tom, zda má smysl stavět kostel znovu, zda by nebylo lepší ponechat jeho ruinu jako memento válečných hrůz. Výstavba zvítězila a dvě třetiny nákladů na postavení kostela byly shromážděny z darů obyčejných lidí. Dnes tedy Frauenkirche opět zdobí centrum Drážďan a na fotografii můžete posoudit, kolik původních (tmavých) kamenných kvádrů bylo do zdiva znovu zasazeno.

Ale vraťme se k Vojenskému historickému muzeu. Původní budova, postavená jako Arzenál v letech 1873–1876, se stala muzeem již v roce 1897, kdy začala sloužit mimo zbrojnice i k uchování historických zbraní, válečných trofejí a dalších předmětů a dokumentů spojených s válkou a válčením saských kurfiřtů. Během následujících sta let tak sloužila budova postupně jako vojenské muzeum spolkové země Sasko, nacistické vojenské muzeum a jako muzeum Národní lidové armády NDR, než ji – po sjednocení Německa v roce 1990 – pro stejné účely převzal Bundeswehr.

Přestavba

Na přestavbě budovy se podílel i jeden z nejvýznamnějších architektů současnosti Daniel Libeskind. Původní neoklasicistní budovu Arzenálu odvážně protnul obrovským klínem z oceli a betonu, vážícím téměř 15 tisíc tun, v němž vznikly nové výstavní prostory. Celková rekonstrukce historické budovy a její moderní přístavba přišla na 62 milionů eur (1,5 miliardy korun).

Obyvatelé severní části Drážďan si tak pomalu zvykají na tento odvážný – a možná i trochu kontroverzní – projekt. Podařilo se jím však obdivuhodně propojit staré s novým. Tato originální,

100 m dlouhá železobetonová konstrukce, jejíž ocelová špička se tyčí až do výšky 30 m, vniká jako klín do uspořádaného prostoru historického objektu a ze svého nejvyššího patra umožňuje pohled na rekonstruované centrum Drážďan. V tomto patře ovšem také kurátor výstavy připravil emotivní expozici, která má navodit dosud moc neakcentovaný fakt, že nacismus zavinil utrpení obyvatel nejen téměř celé Evropy a dalších států, ale také obyvatel Německa. A tak je zde vystavena dlažba z nizozemského Rotterdamu, z anglického Coventry, z Wielunu v Polsku, poškozená německým bombardováním, ale jako protiváha také historická dlažba Drážďan, poznamenaná zápalnými bombami Spojenců. Špička klínu symbolicky míří na místo na obloze, odkud začaly spojenecké letouny bombardovat saskou metropoli a sklon jeho stěn údajně odpovídá úhlu, pod nímž na město bomby dopadaly a změnily ho v hořící ruiny.

Expozice

Muzeum se snaží odklonit od tradičního pojetí expozic, kdy by měl návštěvník pouze možnost ve vitrínách studovat zbraně, dokumenty a další artefakty dané tematiky. Zde je bezprostředně vtažen do děje. U jednotlivých expozic se ještě připravují moderní výstavní prvky, kdy budeme mít možnost pootevřít dvířka do historie, čímž spustíme zvukové, zrakové, ale dokonce i čichové vjemy z bojišť.

Expozice si zjevně klade cíl zobrazit násilí jako historický, kulturní a antropologický jev provázející člověka od dávných věků po současnost a od dětství do hrobu. Je rozdělena do dvou okruhů. První okruh v nové budově je tematický, chronologicky řazené expozice nalezneme v budově historické. Celkem je zde na 10 000 metrech čtverečních výstavní plochy shromážděno na 10 000 exponátů. Tematické expozice ukazují, jak se válka a vojenství promítaly do různých lidských činností – mluvy, hudby, dětských her nebo oblékání. Svůj prostor tu tedy má válečná propaganda, umělecká díla oslavující vítězství, vojenská hudba, vojenské hračky, ale třeba i dobová móda. Chybět nemohou ani zvířata.

K vidění je tu i jeden z válečných slonů, se kterými Hanibal překročil Alpy ve snaze pokořit starověký Řím, kuň z 1. světové války s plynovou maskou, pes – nosič bomb, mula – nosič všeho ostatního, mandelinka bramborová – jeden ze symbolů studené války a další. Ve venkovní expozici pak můžete bloudit mezi tanky, tančíky a obrněnými vozidly z výzbroje armád obou poválečných německých států i nynějšího Bundeswehru.

Typickým pro toto muzeum je fakt, že každý exponát tu má svůj příběh. Ke každé vystavené fotografii najdete vyčerpávající informace o tom, koho zobrazuje a o jeho osudu. Jedním z takových znaků nové expozice je i jakási dvojitá biografie. Na jedné fotografii vidíte pilota, který útočil na Litevské hlavní město Vilnius, vedle ní, na druhé fotografii chlapce, který při náletu zahynul.

Petr Říha, foto: autor a archiv

Kontakty

Militärhistorisches Museum der Bundeswehr A

Olbrichtplatz 2

01099 Dresden, Deutschland

Telefon: (0351) 823 2803 begin_of_the_skype_highlighting, 823 2803

Otevřeno: čt – út: 10:00 – 18:00, po: 10:00 – 21:00, ve středu zavřeno

www.mhmbundeswehr.de

{phocagallery view=category|categoryid=133|limitstart=0|limitcount=0}